

แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิด
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 33*

THE GUIDELINE DEVELOPMENT OF TEACHERS, LEARNING
MANAGEMENT IN THE 21ST CENTURY BY APPLYING THE
PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 33

ธนาพล บัวคำโคตร

Tanapon Buakhumkrot

ไพบูลย์ ลิ้มมณี

Paiboon Limmanee

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Maharakham University, Thailand

E-mail: tanapon6602@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และ 2) พัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 2 ระยะ คือระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ และการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การกำหนด

* Received 16 May 2020; Revised 5 June 2020; Accepted 22 June 2020

จุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ และการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา, ครู, การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstract

This research article aims 1) to study the current state and desired condition of teacher's development in learning management in 21st Century by using the concept of DLIT PLC in Secondary Educational Service Area Office 33 2) to develop teacher's learning management with the concept of DLIT PLC in Secondary Educational Service Area Office 33 by using Research and Development (R&D), including 2 phrases which are phrase 1, the study of the current state and desired condition of teacher's development and phrase 2, the development of teacher's learning management. According to the findings, The study found that the majority of 1) the current state and desired condition of teacher's development are considered that in general, the current state of teacher's development is determined as high level arranging in ascending order, Activity Learning Management, Instructional Media, learning Evaluation, The Determined Learning's objectives, The Use of Learning Management Feedback, The Learners' Analysis of Learning Management and The Determined Learning Content in 21st Century respectively. Moreover, In general, the desired condition of teacher's is on highest level arranging in ascending order as follows, The Determined Learning's objectives, Learning Evaluation, The Use of Learning Management Feedback, Instructional Media, The Determined Learning Content and The Learners' Analysis of Learning Management in 21st Century respectively. 2) It was found that the development of teacher's learning management by Advisory level persons has the suitability in general at the highest level and has the possibility in general at high level.

Keywords: Development, Teacher, Learning Management in the 21st Century, Professional Learning Community

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและ การพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันจากกระแสโลกาภิวัตน์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555) การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนา กำลังคน ซึ่งในยุคศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ โดยทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ที่มุ่งเน้นความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจน การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนเกิดการเรียนรู้ ดังนั้น การเสริมสร้าง องค์ความรู้ ทักษะเฉพาะทาง ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน (นวพร ชลารักษ์, 2558) ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้และสมรรถนะ เพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถขับเคลื่อน กระบวนการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545) โดยแนวทางส่งเสริมความเป็นมืออาชีพดังกล่าว คือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพเป็นการรวมตัวกันเป็นกลุ่มของครูผู้สอนเพื่อร่วมมือร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันและสะท้อน ผลการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายหลักคือเพื่อให้เกิดการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (เรวณี ชัยเขาวรัตน์, 2556) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการปฏิบัติงานของกลุ่ม บุคคลที่มาทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน วางเป้าหมายการเรียนรู้ ตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงาน และผลที่เกิดขึ้น โดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ โดยมุ่งเน้นและส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและ ความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2557)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 รับผิดชอบในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีโรงเรียนในสังกัดจำแนกตามเครือข่ายการบริหารสถานศึกษาจำนวน 8 สหวิทยาเขต 85 โรงเรียน มีเป้าประสงค์ คือ ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่งตามหลักทฤษฎีปัญหา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างมีอาชีพ สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งมีหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากลที่เน้นวิชาการและอาชีพบนพื้นฐานของความเป็นไทย ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการตามแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และสมรรถนะผ่านการปฏิบัติจริงและการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง และจุดเน้นด้านการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมขององค์กรคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็งและเป็นกัลยาณมิตร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33, 2559)

ผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่มีบทบาทหลักต้น เพื่อพัฒนาครูเป็นแนวทางใหม่ในการปฏิรูปการศึกษา ครูต้องมีความรู้และปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้โดยมุ่งให้เกิดผลต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครูและการเรียนรู้ของนักเรียน ให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ ตลอดจนจุดเน้นสำคัญของสถานศึกษาในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการผ่านการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาครูในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นมืออาชีพ นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. ขั้นตอนดำเนินการ

- 1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การสังเคราะห์ข้อมูล
- 1.3 นำผลการศึกษาค้นคว้าประกอบและตัวชี้วัด มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู
- 1.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
- 1.5 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากร คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 3,391 คน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 วิเคราะห์และสรุป ระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู โดยรวมและเป็นรายด้าน
- 4.2 วิเคราะห์ร้อยละสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากข้อคำถาม

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. ขั้นตอนดำเนินการ

ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
- 1.2 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 2 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง
- 1.3 ออกแบบแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.4 ประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4.2 วิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมิน ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อแนวทางพัฒนาครู โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ

2. แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การสร้างทักษะการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน อบรมและการนิเทศการเป็นพี่เลี้ยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน โดยอาจพาไปศึกษาดูงาน แนะนำแนวคิดหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวีดิทัศน์ พุดคุยเสวนาปรึกษาหารือ แนะนำบทความหรือหนังสือเพื่อกระตุ้นการคิด

2.2 จัดครูให้ทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ดำเนินการตามการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

2.2.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีการระบุเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการกำหนดหลักสูตร และวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ โดยมีหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความจำ เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ครูนำข้อมูลการประเมินผลจากการสอนมาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์และสามารถบูรณาการร่วมกันได้ เพื่อจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.2.2 การวิเคราะห์ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ครูมีการวิเคราะห์ประเมิน คุณลักษณะความพร้อมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง โดยครูเข้าใจพื้นฐานความเป็นอยู่ของนักเรียนแต่ละคน มีการกำหนดวิธีการประเมินเกณฑ์และเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ครูสร้างแบบประเมินผู้เรียนรายบุคคล นำแบบประเมินผู้เรียนที่สร้างขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในรายวิชาที่สอน ครูวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาร่วมกันนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลไปแลกเปลี่ยนเพื่อหาความถนัดของผู้เรียนรายบุคคล ครูมีการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนเมื่อเลื่อนระดับชั้น เพื่อเป็นการศึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2.2.3 การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ บริบทของวิชาหลักและรูปแบบสหวิทยาการในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นไปที่การให้โอกาสสำหรับการใช้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ในเนื้อหาและวิธีการตามความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยให้วิธีการเรียนรู้นวัตกรรมที่บูรณาการการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนแนวทางเพิ่มเติมในการใช้ปัญหา

เป็นฐาน ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เนื้อหาเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ตรงจุดประสงค์ สัมพันธ์กับบริบททางสังคม ผู้เรียนทุกกลุ่มระดับสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ สนับสนุนให้รวมทรัพยากรของชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุตามทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีกิจกรรมหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับเดียวกันเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการกำหนดเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกันรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เรียน วางแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์เนื้อหาที่เคยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ครูร่วมกันแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา และวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพร้อมหาแนวทางแก้ไข

2.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีแนวทางการความสามารถสำหรับการบูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 เครื่องมือและกลยุทธ์การเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนของนักเรียน การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการทำโครงการ แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจริง สามารถเพิ่มการแก้ปัญหาการคิดเชิงวิพากษ์และอื่น ๆ ทักษะในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติในชั้นเรียน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในงานที่เกี่ยวข้องในโลกศตวรรษที่ 21 เรียนรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีและทรัพยากรอย่างมีคุณภาพ รู้จักการทำงานเป็นทีมและรายบุคคล ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความถนัดของผู้เรียน ครูเข้าร่วมและให้ความสำคัญกับการวางแผน ออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงความรู้หลายแขนงไว้ด้วยกัน ครูจัดช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความเหมาะสม ครูร่วมกันค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับเดียวกัน ร่วมกันออกแบบวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างหลากหลาย ครูมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อเสริมทักษะในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.2.5 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูสามารถหาแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาเหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ ครูนำวิธีการหรือนวัตกรรมที่ร่วมกันวางแผน ออกแบบ ไปใช้กับผู้เรียนชั้นของตนเอง สามารถเลือกใช้และแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย ตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้วางไว้ ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการ ครูใช้สื่อการสอนส่งเสริมผู้เรียนให้มีการฝึกและพัฒนาตนเองให้รู้จักขั้นตอนและมีความคิดสร้างสรรค์

2.2.6 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูมีการกำกับ ติดตาม และวินิจฉัย เพื่อประเมินผลตัดสิน การทดสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพสูง

พร้อมกับการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เน้นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ถูกฝังลงในการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน การประเมินการใช้เทคโนโลยีให้มีความสมดุล ความชำนาญ ช่วยให้การพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่แสดงให้เห็นการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อการศึกษาและการทำงานในอนาคต รวมทั้งช่วยให้มาตรการการประเมินประสิทธิภาพระบบการศึกษาในระดับที่สูง ครูทุกคนรับผิดชอบในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล ครูมีอิสระในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเหมาะสม ร่วมกันคิดกำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์การทดสอบความรู้ รวมถึงเจตคติของนักเรียนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ครูมีการประเมินพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง นำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมิน นำผลการประเมินเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในโรงเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน นำข้อมูลไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2.2.7 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนา ครูต้องทำการวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถทักษะ ตลอดจนความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การวางแผน การดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียน และมอบหมายงานที่ตรงตามความสามารถ มีการตั้งเป้าหมายและเกณฑ์ประเมินร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนที่มีความชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูไปศึกษา พัฒนาความรู้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ผู้บริหารและครูมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้นำในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครู ครูทุกคนได้บันทึกการสะท้อนผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแบบกัลยาณมิตร และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน ครูร่วมกันอภิปรายสรุปการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการวิธีการในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นอีก

2.3 ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนิเทศติดตาม การทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างเป็นระบบ ใช้การเสวนาสท้อนผลหลังการปฏิบัติงานหรือ AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ประเมินผลการดำเนินงานเป็นรายเดือน รายภาคเรียน และปีการศึกษา รายงานผลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยมีประเด็นข้อค้นพบที่น่าสนใจเห็นควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 องค์ประกอบ อาจเนื่องมาจากเมื่อพิจารณาในบริบทของการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า ความพยายามในการทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นงานส่วนหนึ่งของการดำเนินงานการจัดการศึกษา ที่ได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ครูต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการสื่อสารมีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33, 2559)

การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูจึงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และเมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ทั้งนี้โดยภาพรวมพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาของ มาร์ต พัฒผล ที่เสนอว่าหนึ่งในขั้นตอนของกิจกรรมการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้คือเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้สรุปผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้การนำเสนอ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองต่อไป อย่างไรก็ตามพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดศึกษาไทยเป็นระบบ ศูนย์รวมสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด หลักสูตรและตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นจากส่วนกลาง ซึ่งไม่สะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้จัดทำหลักสูตร ไม่เข้าใจ

กระบวนการของการพัฒนาเนื้อหาในหลักสูตร มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการพัฒนาหลักสูตร มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอที่จะพัฒนาหลักสูตรเนื้อหา ครูขาดอิสระที่จะกำหนดเนื้อหาหลักสูตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีพฤติกรรมการทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมมือกันน้อย และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 องค์ประกอบ อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญและควรดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการหรือวิธีการแก้ปัญหาในการทำงาน การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพการทำงานของครูให้ดียิ่งขึ้น (มารุต พัฒผล, 2557) สอดคล้องกับ เอียน สมิธ และอนงค์ วิเศษสุวรรณีย์ ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูต้องตระหนักถึงแนวทางการศึกษาที่ชัดเจน ครูจะต้องปรับแนวคิด และวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้คนรุ่นใหม่ พร้อมทั้งจะเผชิญกับสถานการณ์ และปัญหาใหม่ ๆ รวมทั้งสามารถพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล ยั่งยืน (เอียน สมิธ และอนงค์ วิเศษสุวรรณีย์, 2549)

ทิตนา แคมมณี ได้อธิบายเกี่ยวกับการพัฒนาครูว่าการพัฒนาโดยใช้วิธีการอบรมให้ความรู้ไม่เพียงพอที่จะช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้และทักษะที่ต้องการได้ จำเป็นต้องแสวงหาวิธีการอื่น ๆ มาใช้เพิ่มเติม เช่นการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการให้ครูทำงานและเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมจากการลงมือปฏิบัติ เป็นการดำเนินการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ทิตนา แคมมณี, 2557) สอดคล้องกับ มารุต พัฒผล สรุปว่า แนวทางการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำ เป็นการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ออกแบบให้ครูได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับการทำหน้าที่ปกติในลักษณะที่เป็นวงจรการพัฒนา ให้ครูมองไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของตนเอง และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู (มารุต พัฒผล, 2557)

2. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) ส่งเสริมสนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน โดยแนะนำแนวคิดหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ อบรมและการนิเทศ การเป็นพี่เลี้ยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน แนะนำแนวคิดหรือ

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวีดิทัศน์ พุดคุยเสวนา
 ปรัชญาหรือ แนะนำบทความหรือหนังสือเพื่อกระตุ้นการคิด 2) เรียนรู้ร่วมกัน ดำเนินการตาม
 การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การกำหนดจุดประสงค์การ
 เรียนรู้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่
 21 การกำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษ
 ที่ 21 สื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับการพัฒนาครู ด้านการ
 จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม ภาวะผู้นำ
 ทีมร่วมแรงร่วมใจ ชุมชนกัลยาณมิตร การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ และ
 การสนับสนุน และ 3) ประเมินความก้าวหน้าการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนิเทศติดตาม การทำงานจัดการเรียนรู้
 ร่วมกันของครูอย่างเป็นระบบ ใช้การเสวนาสะท้อนผลหลังการปฏิบัติงานหรือ AAR
 เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ
 และต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัย ฉลาด ปาโส พบว่า รูปแบบที่จะนำไปสู่ประสิทธิผล
 ในการจัดการศึกษามีลักษณะ หลักการจัดต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มียุทธศาสตร์ที่อยู่บน
 พื้นฐานการรู้จักตนเอง การช่วยเหลือตนเองการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการสร้างเครือข่าย
 โรงเรียนต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมี
 มาตรฐานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดองค์การยึดหลักการมีส่วนร่วม และเน้น
 การทำงานเป็นทีม การดำเนินการโดยการบริหารและจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร
 สถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การนิเทศติดตาม
 ประเมินผลและรายงานผล และการประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย (ฉลาด ปาโส, 2559)

จากที่กล่าวมาได้นำทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้
 สำเร็จและบรรลุเป้าหมายใน 7 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ ที่ได้นำ
 แนวคิดการสอนมาใช้ในการพัฒนากระบวนการสอน พบว่า การวางแผนหรือการออกแบบ
 การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ควรคำนึงถึงการวางแผนตามขั้นตอน ดังนี้
 1) กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งควรกำหนดให้ครบทั้งด้านความรู้ (K)
 กระบวนการ (P) และคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A) 2) กำหนดเนื้อหาสาระให้
 สอดคล้องหรือลือไปกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละวัตถุประสงค์ สาระที่ระบุอาจเป็น
 ข้อเท็จจริง (Fact) มโนทัศน์ (Concept) คำนิยาม (Definition) หลักการ (Principle)
 กฎ (Law) และทฤษฎี (Theory) 3) กำหนดยุทธศาสตร์การสอนว่า ต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎี
 การเรียนรู้หลักการเรียนรู้หรือแนวคิดใด ที่เหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถของ
 ผู้เรียน บริบทของแหล่งจัดการเรียนการสอน โดยเน้นครูเป็นศูนย์กลางบ้าง เน้นนักเรียน

เป็นศูนย์กลางบ้าง หรือเน้นสื่อเป็นศูนย์กลางบ้าง โดยถือประโยชน์นักเรียนเป็นสำคัญ จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน หรือวิธีสอนเทคนิคการสอน หรือให้ใช้แบบผสมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและบริบท และ 4) กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือผู้วัดเป็นการวัดผลที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์, 2551)

ดังนั้น ในศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะ สำหรับการออกไปดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไปให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะจำเป็น ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นองค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิต

สรุป/ข้อเสนอแนะ

แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยสรุปผลได้ ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน และการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ และการวิเคราะห์ผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามลำดับ 2) แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีแนวทางการดำเนินงาน คือ ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียน จัดครูให้ทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกัน และประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงาน โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นิเทศติดตามการทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างเป็นระบบ ประเมินผลการดำเนินงาน รายงานผลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ 1) ด้านการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกัน วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบาย

และการปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง ประยุกต์ใช้วิธีการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสถานศึกษาโดยผู้บริหารมีการจัดครูทำงานร่วมกันที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและความสำเร็จของผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูผู้สอนควรกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุ ซึ่งมีทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ จุดประสงค์การเรียนการสอน มีความจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย การประเมินตามสภาพจริง เช่น การใช้ระบบแฟ้มสะสมงาน โครงการการสอบวัดความรู้ และการแก้ไขปัญหาในชีวิตจริงในทางที่ช่วยพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน และควรใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) สถานศึกษาควรศึกษาและประยุกต์ใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีบุคลากรและทรัพยากรที่จำกัด เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงควรมีการศึกษาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การบริหารจัดการ 2) ควรวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลที่เกิดจากการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในสถานศึกษาทุกระดับ 3) ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ดียิ่งขึ้น 4) ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- เรวณี ชัยเขารัตน์. (2556). แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 10(1), 34–46.
- เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2549). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ Facilitating student – Centered learning. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 18(2), 1–10.
- ฉลาด ปาโส. (2559). การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทีศนา แคมมณี. (2557). ปลุกการสอนให้มีชีวิตสู่ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่. การประชุมวิชาการอภีวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- นวพร ชลารักษ์. (2558). บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์, 9(1), 64–71.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2551). ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารุต พัฒนาผล. (2557). การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25(1), 93–102.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาการ พ.ศ. 2560 – 2564. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.